

Dosarul nr. 3ra-594/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Ciurac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, Gr. Dașchevici, V. Clima)

ÎNCHEIERE

4 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Anatolie Țurcan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Sandu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii pensiei,

împotriva deciziei din 17 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 14 iunie 2019 Ion Sandu a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii pensiei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că îndeplinind serviciul prin contract, activând în funcție de comandant echipă al grupului de luptă al Detașamentului intervenție acțiuni speciale nr.2 al Brigăzii de poliție cu Destinație Specială, Fulger al Ministerului Afacerilor Interne, a fost eliberat din serviciu conform ordinului Brigăzii de poliție cu Destinație Specială Fulger nr.56 din 7 octombrie 2005 din cauza sănătății, cu dreptul de a primi pensie pe linia organelor afacerilor interne, cu rezilierea contractului din inițiativa Ministerului Afacerilor Interne.

A menționat că, prin certificatul-decizie medicală nr. 802 din 29 septembrie 2005, Comisia medico-militară Centrală a Ministerului Afacerilor Interne, efectuând examenul special și cel clinic, a confirmat diagnosticul - xxxxx, stadiul doi, boala care a fost contractată în timpul îndeplinirii serviciului în organele afacerilor interne.

Reclamantul a afirmat că, vechimea în muncă la situația din 30 septembrie 2005, constituia 20 ani 5 luni 3 zile, fapt confirmat prin calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei din 30 septembrie 2005.

A comunicat la data de 14 martie 2019 a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere, prin care a solicitat actele întocmite în legătură cu stabilirea cuantumului pensiei sale, iar prin notificarea din 12 aprilie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat în adresa reclamantului actele solicitate din dosarul de pensionare.

Ion Sandu a precizat că prin încheierea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă din 26 octombrie 2005, i-a fost stabilită pensia începând cu 30 septembrie 2005, în mărime de 50% din salariu, luând în considerare vechimea în muncă de 20 ani, respectiv stabilirea cuantumului pensiei în mărime de 50 procente din sumele respective ale soldei este neîntemeiată, dat fiind faptul că cuantumul pensiei, în strictă conformitate cu prevederile art.14 lit. a) din Legea nr.1544 din 23 iulie 1993, urma să fie stabilit, începând cu 30 septembrie 2005, în mărime de 55 procente.

Reclamantul a invocat că, prin hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să prezinte Casei Naționale de Asigurări Sociale listele beneficiarilor de pensii pe suport de hârtie și în format electronic, în mărimile stabilite până la 31 decembrie 2016, iar Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să efectueze plata pensiilor, începând cu 1 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de Ministerul Afacerilor Interne.

Ion Sandu a explicat că la data de 22 aprilie 2019, a depus la Inspectoratul General al Poliției cererea prealabilă, solicitând modificarea încheierii de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă din 26 octombrie 2005, în ce privește cuantumul pensiei, stabilirea și achitarea cuantumului pensiei în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei, cu achitarea diferenței neachitate de 5 %, începând cu 30 septembrie 2005 și până în prezent; prezentarea la Casa Națională de Asigurări Sociale a informației despre cuantumul pensiei stabilite în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei. Prin răspunsul Inspectoratului General al Poliției nr.34/3-S-94/19 din 26 aprilie 2019, a fost informat că cererea prealabilă a fost expediată spre examinare Casei Naționale de Asigurări Sociale, iar ulterior, la 17 mai 2019, a primit răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1121/19 din 16 mai 2019, prin care cererea prealabilă a fost respinsă.

În opinia reclamantului refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale urmează să fie recunoscut ilegal, or, cuantumul pensiei nu i-a fost stabilit în baza certificatului din 30 septembrie 2005, deoarece, în baza acestui document, semnat în 2005, a fost calculată doar vechimea în muncă care a constituit 20 ani 05 luni 03 zile, fără a fi reflectat cuantumul pensiei.

Reclamantul a susținut că în speță actul administrativ, în baza la care greșit s-a stabilit cuantumul pensiei în mărime de 50% de la salariu, reprezintă încheierea de stabilire a pensiei din 26 octombrie 2005, cu care a făcut cunoștință doar la 12 aprilie 2019, primind în baza cererii din 14 martie 2019 actele din dosarul de pensionare.

Ion Sandu a relatat că anume atunci a și aflat despre aplicarea incorectă de către autoritățile statului în privința sa a prevederilor art.14 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993.

Reclamantul a opinat că, Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să stabilească și să achite în viitor cuantumul pensiei în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei, achitate pentru cei pensionați de motive de boală, cât și să achite diferența neachitată a pensiei de 5 % pentru perioada de la 30 mai 2005 și până în prezent. În caz contrar, nivelul protecției sociale dobândite în 2005, va fi în continuare ilegal diminuat, ceea ce contravine principiului respectării drepturilor dobândite anterior în mod ilicit.

Ion Sandu a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului nr. S-1121/19 din 16 mai 2019, obligarea să-i stabilească și să-i achite cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, pentru cei pensionați de motive de boală, în mărime de 55 % din sumele

respective ale soldei, cu achitarea diferenței neachitate de 5 % pentru perioada de la 30 mai 2005 și până în prezent.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Ion Sandu. S-a recunoscut ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1121/19 din 16 mai 2019 și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Ion Sandu cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, pentru cei pensionați din motiv de boală, în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei, cu achitarea diferenței neachitate de 5 % pentru perioada de la 30 mai 2005 și până în prezent.

Întru consolidarea soluției instanța de fond a reținut că dreptul social la beneficierea de pensie pentru vechimea în muncă, inclusiv cu recalcularea acesteia, a fost dobândit de Ion Sandu la 30 septembrie 2005 și are valoare juridică incontestabilă.

Instanța de judecată a notat că mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, care au fost pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală – în valoare de 55 % din suma soldei.

În această ordine de idei, prima instanță a conchis că Ion Sandu îndeplinește condiția stabilită de a dispune de cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei, or, reclamantul a fost pensionat din motive de boală la data de 30 mai 2005.

La data de 16 ianuarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. Ulterior, la 1 iunie 2020, prin intermediul oficiului poștal, apel motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 1 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a casat hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Ion Sandu din motivul nerespectării procedurii prealabile.

Prin decizia din 4 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a casat decizia din 1 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecare.

Prin decizia din 17 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost casată hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în partea obligării Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Ion Sandu cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, pentru cei pensionați din motiv de boală, în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei, cu achitarea diferenței neachitate de 5 % pentru perioada de la 30 mai 2005 și până în prezent, și s-a emis în această parte o nouă decizie cu privire la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Ion Sandu cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, pentru cei pensionați din motiv de boală, în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei, cu achitarea diferenței neachitate de 5 % pentru perioada de la 30 septembrie 2005 și până în prezent. În rest hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost menținută.

Pentru a decide astfel instanța de apel a menționat că instanța de fond just a conchis netemeinicia refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1121/19 din 16 mai 2019, obligând să-i stabilească și să-i achite lui Ion Sandu cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, pentru cei pensionați din motiv de boală, în mărime de 55 % din

sumele respective ale soldei și nicidecum în mărime de 50% după cum eronat a stabilit apelantul/pârâtul.

Totodată, instanța ierarhic inferioară a constatat că prima instanță în mod neîntemeiat a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Ion Sandu cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, pentru cei pensionați din motiv de boală, în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei, cu achitarea diferenței neachitate de 5 % pentru perioada de la 30 mai 2005 și până în prezent. Or, prin înscrisurile cauzei se confirmă că, Ion Sandu este beneficiar de pensie începând cu 30 septembrie 2005. Corespunzător, se impune soluția de a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Ion Sandu cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, pentru cei pensionați din motiv de boală, în mărime de 55 % din sumele respective ale soldei, cu achitarea diferenței neachitate de 5 % pentru perioada de la 30 septembrie 2005 și până în prezent.

La data de 24 februarie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 17 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 7 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de drept și de fapt anterior invocate, recurentul a menționat că acțiunea reclamantului urma a fi respinsă doar din motivul omiterii termenului de adresare în judecată. Prin urmare, instanța de apel trebuia să examineze temeiurile invocate de apelant și să declare inadmisibilă cererea de chemare în judecată, or, într-un stat de drept în care drepturile și libertățile persoanei sunt proclamate valori supreme, puterea lucrului decis este menită să asigure protecția efectivă a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice.

Recurenta a specificat că instanța de apel a ignorat normele juridice care reglementează procedura de contestare prealabilă ce este obligatorie în procedura administrativă și acordă dreptul de adresare în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 17 februarie 2021, copia dispozitivului deciziei fiind notificată recurentului la data de 18 februarie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.153).

Totodată, decizia motivată din 17 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 8 aprilie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție/livrare (f.d.157).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însuși natura sa necesită o

reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Anatolie Țurcan

Nicolae Craiu